

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Ivety Postulkové a Mgr. Milana Taubera v právní věci žalobce: **Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.**, se sídlem Teplice, Přítkovská 1689, IČ: 490 99 451, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2015, č. j. 1064/530/15/Se, 46006/ENV/15,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 26. 10. 2015, č. j. 1064/530/15/Se, 46006/ENV/15, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.000 Kč, do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 26. 10. 2015, č. j. 1064/530/15/Se, 46006/ENV/15 (dále jen „žalovaný“ nebo „ministerstvo“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ústí nad Labem, oddělení ochrany vod (dále jen „ČIŽP“), ze dne 16. 6. 2004, č. j. 4/OV/5046/04/Br (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). ČIŽP v něm stanovila žalobci zálohu poplatku za odběr podzemní vody pro rok 2004 ze zdroje Hostovice, Vaňov prameniště, Vaňov vrty a Bukov, obec Ústí nad Labem – město, kraj Ústecký, k. ú. Hostovice, Vaňov a Bukov, v souhrnné výši 827.456 Kč.

V žalobě ze dne 28. 12. 2015 žalobce nejprve uvádí, že o sporné otázce již zdejší soud opakovaně rozhodoval a rozhodnutí žalovaného rušil. Žalobce namítá, že žalovaný se zcela neřídil závazným právním názorem vyjádřeným Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 1. 7.

2015, č. j. 11 A 57/2012-36, jehož závěry vycházely z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 43/2011-77. Úkolem žalovaného bylo posoudit, zda vody čerpané ze zdroje Hostovice, Vaňov prameniště, Vaňov vrty a Bukov, jsou či nejsou důlními vodami, resp. zda se jedná o důlní prostor, a zda může být určitá lokalita důlním prostorem i tehdy, není-li v ní povolena hornická činnost. Měl učinit závěr, zda se jedná o vody důlní a zda povaha odebíraných vod, tedy že se jedná o vody důlní, je jedinou podmínkou povolení odběru a zároveň pro osvobození od poplatkové povinnosti za odběr vody.

Žalobce konstatuje, že tímto právním názorem se žalovaný řídil pouze částečně. Dne 10.8.2011 žalovaný požádal svůj legislativní odbor o výklad § 127 odst. 7 vodního zákona k otázce, zda všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do důlních děl, jsou důlními vodami. Dotázaný odbor uvedl: „Podle ust. § 3 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb. rozhoduje v pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, tedy o charakteru vod, vodoprávní úřad. Důlní vody se pro účely vodního zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní a vodní zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon (horní zákon) nestanoví jinak (§ 4 odst. 2 vodního zákona). Zvláštní režim důlních vod upravuje zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v ustanovení § 40 odst. 2, a to pro tzv. organizace (podle § 5a horního zákona se za organizace považují právnické a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonávají vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost). Organizace je při hornické činnosti oprávněna:

- bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu,
- bezúplatně užívat na základě povolení vodoprávního úřadu [§ 8 odst. 1 písm. g) vodního zákona] důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace,
- vypouštět důlní vodu, kterou nepotřebuje pro vlastní činnost do vod povrchových, popřípadě do podzemních vod a odvádět ji, pokud je třeba, i přes cizí pozemky způsobem a za podmínek stanovených vodoprávním úřadem a orgánem ochrany veřejného zdraví. K této činnosti je třeba povolení podle § 8 odst. 3 písm. f) vodního zákona. V případě, že není důlní voda využívána ve smyslu ust. § 40 odst. 2 horního zákona, a to hornickou organizací při hornické činnosti (kumulativně), je na ni nutno nahlížet jako na vodu povrchovou, popřípadě podzemní a vztahovat na ni režim vodního zákona.“

Žalobce konstatuje, že žalovaný v součinnosti s Obvodním báňským úřadem v Mostě (dále jen „OBÚ“) provedl k uvedeným zdrojům šetření. V protokolu ze dne 29. 2. 2012 uvedl OBÚ, že ověřil a prostudoval dokumentaci ke štolám, mezi nimi zkoumal i štolu Bukov a uzavřel, že to jsou důlní díla, v roce 2004 byly provozovány, byl z nich prováděn odběr důlních vod pro zásobování obyvatelstva, čímž všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do důlních děl, jsou důlními vodami.

Žalobce poukazuje na to, že žalovaný nejprve opakovaně tvrdil, že rozhodujícím kritériem je „charakter vod důlních“. Po zjištění, že se jedná o vodu důlní, změnil argumentaci a tvrdí, že se na ni nevztahuje osvobození od poplatkové povinnosti, jelikož voda byla užita k hromadnému zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Uvedené je v rozporu s § 40 odst. 2 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „horní zákon“). Podle § 88 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“) oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody [§ 8 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 8 odst. 2], tedy žalobce, je za podmínek stanovených vodním zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. Z tohoto důvodu shledává, že se na odběry žalobce vztahuje § 88 odst. 1 vodního zákona, bez ohledu na to, z jakého druhu jímacího zařízení tuto podzemní vodu odebírá.

Dle žalobce je žalovaný vázán právním názorem rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2011, č. j. 10 A 129/2011-93, dle něhož povaha odebíraných vod jakožto vod důlních je jedinou podmínkou povolení odběru a zároveň podmínkou pro osvobození od

poplatkové povinnosti za odběr vody. Žalobce přitom od počátku tvrdil, že se jedná o vody důlní a o důlní prostory, jak shodně vyjádřil OBÚ v protokolu ze dne 29. 2. 2012, což žalovaný ve svém nynějším rozhodnutí potvrzuje. Žalovaný nemůže na jedné straně souhlasit, že se jedná o vody důlní a současně na druhé straně argumentovat (po více než deseti letech trvání sporu) tím, že bylo na žalobci, aby uplatnil pochybnosti vůči charakteru odebíraných vod u vodoprávního úřadu. Žalobce vysvětluje, že podle přechodných ustanovení § 127 odst. 8 vodního zákona pro rozhodné období, se odběry podzemních, popř. povrchových vod, které jsou vodami důlními, považují od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2004 za povolené a nevztahovala se na ně ustanovení o poplatcích za odběr podle hlavy X. vodního zákona. Důlní vody podle § 4 vodního zákona ve znění platném v rozhodné době, se pro účely vodního zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní a tento zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

Závěrem žalobce poukazuje na skutečnost, že žalovaný v obdobné věci jako v nyní projednávané, rozhodnutím ze dne 17. 9. 2004, č. j. 542/866/04/07/547, vyhověl odvolání žalobce.

Žalobce navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ze dne 19. 2. 2016 setrval na stanovisku uvedeném ve výroku napadeného rozhodnutí a konstatoval, že OBÚ shledal objekt Bukov důlním dílem a rovněž, že důlními vodami jsou všechny podzemní povrchové vody a srážkové vody, které vnikly do důlních děl (důlních prostorů). Štola Bukov byla v roce 2004 provozována a byl z ní prováděn odběr důlních vod pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou.

Žalovaný upozornil, že vody čerpané ze štoly Bukov jsou využívány pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Podle § 40 odst. 2 písm. a) horního zákona je organizace při hornické činnosti oprávněna bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu. Horní zákon ve vztahu k důlním vodám je nutno považovat za zákon zvláštní k vodnímu zákonu. Využívání vody pro komerční využití, není užívání důlní vody pro vlastní potřebu organizace. Vodní zákon č. 254/2001 Sb., nově zavedl povinnost platit za odběry podzemní vody i pro zásobování pitnou vodou z veřejných vodovodů od 1. 1. 2002, přičemž podle předchozí právní úpravy povinnost platit za odběry podzemní vody se nevztahovala na odběry pro veřejné vodovody. Na odběry podzemních vod se nemůže vztahovat § 127 odst. 7 vodního zákona, ve kterém je uvedeno, že odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za povolené do 31. 12. 2004, pokud nebude jejich další odběr povolen podle § 8 vodního zákona.

Žalovaný konstatoval, že žalobce v rozhodném období odebíral podzemní vody ze zdroje Bukov pro hromadné zásobování obyvatelstva pitnou vodou v rozporu s § 40 odst. 2 písm. a) horního zákona. V § 88 odst. 1 vodního zákona je uvedeno, že oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody [§ 8 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 8 odst. 2] je za podmínek stanovených vodním zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. Na odběry žalobce se vztahuje § 88 odst. 1 vodního zákona bez ohledu na to, z jakého druhu jímacího zařízení tuto podzemní vodu odebírá. Podle § 3 odst. 3 vodního zákona je k určení právní povahy ať podzemních, či povrchových vod příslušný vodoprávní úřad, který ji klasifikoval jako vodu podzemní. Nelze uplatňovat námitku proti zákonným podkladům sloužícím k vyměření platby za odebírané vody, aniž by byla uplatněna námitka vůči správnému rozhodnutí, kterým je tato povinnost zákonem uložena.

Žalovaný uzavírá, že na výše uvedené odběry podzemních vod se nemůže vztahovat § 127 odst. 7 vodního zákona, jelikož se nikdy, ani dnes ani v minulosti, nejednalo o vody důlní tak, jak má na mysli § 127 odst. 7 vodního zákona.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že Okresní úřad Ústí nad Labem, referát životního prostředí dne 19. 12. 2000 vydal společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s., nyní žalobci (dále jen „společnost“), povolení k odběru podzemních vod, kterým změnil původní rozhodnutí z roku 1978 tak, že povolil odběr podzemních vod ze zdrojů podzemních vod mimo jiné i z jímacího území Bukov.

Ve formuláři poplatkové hlášení pro stanovení výše záloh poplatku za odebrané množství podzemní vody za rok 2004 ze dne 22. 4. 2004 pro odběrové místo Bukov u povoleného množství odběru společnost uvedla, že se jedná o důlní vody podle § 127 odst. 7 vodního zákona, a jsou bez poplatku.

Rozhodnutím ze dne 16. 6. 2004 pod č. j. 4/OV/5046/04/Br podle § 88 odst. 7 vodního zákona ve spojení s článkem II. bodu 1 vodního zákona stanovila ČIŽP společnosti zálohu poplatku za odběr podzemní vody pro rok 2004 podle § 88 odst. 8 vodního zákona ze zdroje Hostovice, Vaňov prameniště, Vaňov vrty, Bukov v souhrnné výši 827. 456 Kč.

Dne 29. 6. 2004 společnost podala proti uvedenému prvostupňovému rozhodnutí odvolání, v něm uvedla, že vody jímáné ze zdroje Bukov, jsou důlními vodami ve smyslu § 40 odst. 1 horního zákona, přiložila výklad Českého báňského úřadu v Praze ze dne 21. 2. 2003 spolu s materiálem společnosti a konstatovala, že na uvedené vody se vztahuje § 127 odst. 7 vodního zákona, proto ve formuláři žádosti poplatkového hlášení pro stanovení záloh poplatku za odebrané množství podzemních vod nebyla výše zálohy za vodní zdroj Bukov vyčíslena. Záloha byla společnosti vyměřena neoprávněně.

Ministerstvo dne 18. 10. 2004 pod č. j. 530/899/04/Kol vydalo rozhodnutí, kterým potvrdilo prvostupňové rozhodnutí s odůvodněním, že se o důlní vody v případě zdroje Bukov jedná.

Po zrušení tohoto rozhodnutí soudem další rozhodnutí vydalo ministerstvo dne 27. 7. 2006 pod č. j. 530/790/1135UL/06/Kol, kterým potvrdilo prvostupňové rozhodnutí, jelikož žalobce ani při ústním jednání nedoložil, že podzemní voda odebíraná ze zdroje Bukov, je voda důlní.

Po zrušení i tohoto rozhodnutí soudem následujícím rozhodnutím ze dne 23. 6. 2009 vydaným pod č. j. 530/389/09/Se, ministerstvo potvrdilo prvostupňové rozhodnutí. Dle odůvodnění, žalobce byl držitelem povolení k odběru podzemních vod ještě za účinnosti původního vodního zákona č. 138/1973 Sb. Z tohoto důvodu se na něj přechodné ustanovení § 127 odst. 7 podle platného vodního zákona nevztahuje. Na odběry pro hromadné zásobování obyvatelstva pitnou vodou se vztahuje § 88 odst. 1 vodního zákona bez ohledu na to, z jakého druhu jímacího zařízení se podzemní voda odebírá.

V protokolu ze dne 29. 2. 2012 konstatoval OBÚ, že štola Bukov – Šustrův pramen, je důlní dílo a podle § 40 odst. 1 horního zákona jsou důlními vodami všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do důlních děl (důlních prostorů). V rozhodném období platil vodní zákon č. 245/2001 Sb., který podle přechodných ustanovení § 127 odst. 8 stanovil, že se odběry podzemních nebo povrchových vod, které jsou vodami důlními,

považují za povolené, a to ode dne účinnosti vodního zákona, tj. od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2004. Voda odebíraná z výše uvedené štol je vodou důlní. Povaha odebíraných vod, tedy že se musí jednat o vody důlní, je jedinou podmínkou pro platnost povolení odběru.

Poté, co předchozí rozhodnutí žalovaného opět zrušil Městský soud v Praze (rozsudkem ze dne 1. 7. 2015, č. j. 11 A 57/2012-36), nyní napadeným a přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2015, č. j. 1064/530/15/Se, 46006/ENV/15, bylo odvolání žalobce ze dne 29. 6. 2004 zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí ČIŽP ze dne 16. 6. 2004, č. j. 4/OV/5046/04/Br, potvrzeno.

Žalovaný poukázal na výklad svého legislativního odboru, který konstatoval, že v pochybnostech o tom, zda se jedná o povrchové nebo podzemní vody, tedy o charakter vod, rozhoduje podle ustanovení § 3 odst. 3 vodního zákona vodoprávní úřad. Důlní vody se pro účely vodního zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní a vodní zákon se na ně vztahuje, pokud zvláštní zákon (horní zákon) nestanoví jinak (§ 4 odst. 2 vodního zákona). Zvláštní režim důlních vod upravuje horní zákon v ustanovení § 40 odst. 2, a to pro tzv. organizace, přičemž podle § 5a horního zákona se za organizace považují právnické a fyzické osoby, které v rámci podnikatelské činnosti při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonávají vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost. Organizace je při hornické činnosti oprávněna bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu, bezúplatně užívat na základě povolení vodoprávního úřadu důlní vodu jako náhradní zdroj pro potřebu těch, kteří byli poškozeni ztrátou vody vyvolanou činností organizace. Pokud není důlní voda využívána ve smyslu § 40 odst. 2 horního zákona, a to kumulativně hornickou organizací při hornické činnosti, pak je na ni nutno nahlížet jako na vodu povrchovou, popřípadě podzemní a vztáhnout na ni režim vodního zákona.

Žalovaný konstatoval, že v době, kdy Okresní úřad Ústí nad Labem vydal dne 10. 12. 2002 žalobci povolení k odběru podzemních vod pro hromadné zásobování pitnou vodou podle § 8 vodního zákona z jímacího území Bukov, k. ú. Bukov, platil dřívější vodní zákon č. 138/1973 Sb., podle jehož ustanovení nebylo pro užívání důlních vod pro vlastní potřebu důlních organizací třeba povolení ani souhlasu vodohospodářského orgánu. Toto povolení však bylo třeba k odběru či užívání důlních vod, které důlní organizace nepotřebují k vlastnímu provozu. Takové povolení vydával vodohospodářský orgán v dohodě s příslušným báňským úřadem. Z předmětného povolení žalobce ale nevyplývá, že by k takové dohodě mezi vodohospodářským orgánem a příslušným báňským úřadem došlo. Jelikož byl odvolatel, nyní žalobce, držitelem tohoto povolení již za účinnosti dřívějšího vodního zákona, nevztahuje se na něj přechodné ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona.

Žalovaný dále uvedl, že z jeho podnětu OBU provedl šetření a dospěl v protokolu ze dne 29. 2. 2012 k závěru, že zkoumané štol byly v roce 2004 provozovány a byl z nich prováděn odběr důlních vod pro zásobování obyvatelstva. Všechny uvedené objekty jsou důlní díla a všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do důlních děl, jsou důlními vodami.

Žalovaný vysvětlil, že novela vodního zákona č. 20/2004 Sb. s účinností ode dne 23. 1. 2004 zavedla povinnost povolení k odběrům podzemních, popř. povrchových vod, podle § 8 vodního zákona též na vody, které jsou vodami důlními i v případě, že je bude odebírat osoba, která provádí důlní činnost.

V přechodném období do 31. 12. 2004 se tyto odběry považují za povolené a nevztahuje se na ně ustanovení § 88 a § 101 vodního zákona. Podle § 4 odst. 1 vodního zákona na vody, které jsou podle zvláštního zákona (horního zákona) vyhrazenými nerosty, na přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod, o nichž bylo vydáno osvědčení podle zvláštního zákona, se tento vodní zákon vztahuje, jen pokud tak výslovně stanoví.

Podle § 40 odst. 2 písm. a) horního zákona je organizace při hornické činnosti oprávněna bezúplatně užívat důlní vody pro vlastní potřebu.

Žalobce v rozhodném období využíval odebírané podzemní vody ze zdroje Bukov pro hromadné zásobování obyvatelstva pitnou vodou, což je v rozporu s § 40 odst. 2 písm. a) horního zákona. V § 88 odst. 1 vodního zákona je uvedeno, že oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody, je za podmínek stanovených vodním zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. Z tohoto důvodu se na tyto odběry vztahuje § 88 odst. 1 vodního zákona bez ohledu druhu jímacího zařízení, z nějž se podzemní voda odebírá.

Žalovaný na podporu výše uvedeného výkladu uvedl, že podle § 3 odst. 3 vodního zákona je k určení právní povahy vod, ať podzemních či povrchových, příslušný vodoprávní úřad. Klasifikace právní povahy vod je obligatorní částí rozhodnutí o povolení nakládání s vodami, přičemž ani v jednom z povolení k odběru vod není voda klasifikována jinak, než jako voda podzemní. Pokud žalobce zpochybňoval právní povahu odebíraných vod, měl požádat vodoprávní úřad (pravomoc je dána krajskému úřadu dle § 107 odst. 1 písm. p) vodního zákona), aby v souladu s § 8 odst. 4 vodního zákona, o povaze těchto vod rozhodl. Nelze uplatňovat námitku proti zákonným podkladům sloužícím k vyměření platby za odebírané vody, aniž by byla uplatněna námitka vůči správnímu rozhodnutí, kterým je tato povinnost zákonem uložena. Na odběry podzemních vod se nemůže vztahovat § 127 odst. 7 vodního zákona, protože se nikdy nejednalo o vody důlní.

Zdejší soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný po řádném poučení svůj nesouhlas s takovým projednáním věci nevyjádřili (§ 51 s. ř. s.).

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a přihlédl též k vadám, jež je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 76 odst. 2 s. ř. s.).

Při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Po posouzení jednotlivých žalobních námitek dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Městský soud v Praze vyšel z následující právní úpravy:

Podle ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona se odběry podzemních, popřípadě povrchových vod, které jsou vodami důlními, považují ode dne účinnosti tohoto zákona (od 1. 1. 2002) za povolené; toto povolení platí do 31. prosince 2004, pokud nebude jejich další odběr povolen podle ustanovení § 8. Ve shora uvedené době se na tyto odběry nevztahuje ustanovení o poplatcích podle hlavy X. vodního zákona.

Podle ustanovení § 40 odst. 1 horního zákona platí, že důlními vodami jsou všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do hlubinných nebo povrchových důlních prostorů bez ohledu na to, zda se tak stalo průsakem nebo gravitací z nadloží, podloží nebo boku nebo prostým vtékáním srážkové vody, a to až do jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami.

Podle ustanovení § 88 odst. 1 vodního zákona je oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody [§ 8 odst. 1 písm. b) bod 1 a § 8 odst. 2] (dále jen "odběratel"), za podmínek stanovených tímto zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. V případě, že oprávněný umožnil výkon svého povolení k nakládání s vodami podle § 11 odst. 3 provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu tím, že na něj výkon povolení smluvně převodl a tento provozovatel oznámil svůj název, sídlo a identifikační číslo osoby České inspekci životního prostředí, považuje se za odběratele tento provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu.

Ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního stanoví, že právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.

Předně je třeba uvést, že v dané věci již bylo opakovaně rozhodováno Městským soudem v Praze i Nejvyšším správním soudem (viz str. 4 a 5 rozsudku).

Městský soud v Praze v tomto řízení proto v rámci uplatněných žalobních bodů nutně musel dbát, při respektování zásady legitimního očekávání a předvídatelnosti rozhodnutí, zda v následně probíhajícím řízení byl respektován v úplnosti závěr (právní názor) vyjádřený jak v rozsudku Nejvyššího správního soudu, tak i v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2015, č. j. 11 A 57/2012- 36, který předcházel vydání napadeného rozhodnutí, neboť jím soud správní orgány v dalším postupu zavázal.

Soud shledává vhodným předně připomenout, že již NSS v rozsudku ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 43/2011-77 uvedl „*Pro posouzení osvobození od poplatkové povinnosti za odběr podzemních vod podle ust. § 127 odst. 7 vodního zákona si proto správní orgán (případně i v součinnosti s Českým báňským úřadem) vždy opatří takové podklady, z nichž bude možné usuzovat na skutečný (materiální) charakter odebírané vody, bez ohledu na povahu povolení, na základě kterého byla před účinností vodního zákona čerpána. Rozhodnutí o povolení odběru vody podle ust. § 8 starého vodního zákona či § 8 vodního zákona může být jedním z podkladů rozhodnutí. Výjimečně by mohlo být i podkladem jediným, a sice tehdy, pokud by se skutečným charakterem čerpaných vod dostatečně důkladně a za vypořádání všech případných nejasných a sporných otázek zabývalo i z hledisek rozhodných pro podřazení těchto vod pod ust. § 127 odst. 7 vodního zákona, a pokud by jiné nejasnosti o charakteru vod již v řízení o poplatku nevyvstaly. Tak tomu však v projednávané věci není. Nelze dokonce ani vyloučit, že tyto podklady neměla ČIŽP ani ministerstvo v době jejich rozhodování k dispozici.*“

...*“Bylo tedy na ministerstvu, aby si ujasnilo, co je třeba chápat pod pojmem „důlní prostor“, zejména zda může být určitá lokalita důlním prostorem i tehdy, není-li v ní povolena hornická činnost, např. proto, že tato činnost již byla v minulosti skončena. Taková situace nastala v daném případě, jak je uvedeno ve vyjádření Obvodního báňského úřadu v Mostě (v daném prostoru Bukov nebyla povolena hornická činnost, a tím v dané lokalitě ani v současné době hornická činnost neprobíhá), na něž se ministerstvo odvolává ve svém rozhodnutí ze dne 18. 10. 2004, které bylo následně k žalobě zrušeno městským soudem. V závislosti na výsledku této úvahy pak bylo třeba, aby ministerstvo provedlo důkazy za účelem zjištění, zda lokalita Bukov, z níž je čerpána předmětná voda, je ve výše uvedeném smyslu důlním prostorem. Na základě toho pak lze učinit závěr, zda se jednalo o důlní vodu. Součástí tohoto úsudku mělo být v závislosti na obsahu zjištěných skutečností o konkrétním geologickém charakteru, místních hydrologických poměrech a technickém stavu případných důlních prostor i to, zda u těchto vod nedošlo k jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami (§*

40 odst. 1 horního zákona), což by vedlo k tomu, že by pozbyly charakter vod důlních. Výše uvedená skutková zjištění i právní úvahy však v napadeném správním rozhodnutí absentují, protože ministerstvo nesprávně usoudilo, že je činit nemusí, neboť charakter vody ze zdroje Bukov je pro poplatkové účely dostatečně určen rozhodnutím o povolení čerpání podzemních vod vydaným podle starého vodního zákona.“

V návaznosti na výše uvedené Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 1. 7. 2015, č. j. 11 A 57/2012- 36, konstatoval, že „V jediném žalobním bodu žalobce namítl, že žalovaný se odchýlil od závazného právního názoru soudu tím, že i navzdory provedenému zjištění, že se v předmětném zdroji Bukov jedná o odběr důlních vod, shledal poplatkovou povinnost a stanovil výši zálohy s ohledem na skutečnost, že odebíraná voda slouží k hromadnému zásobování obyvatelstva pitnou vodou.

K posouzení tohoto žalobního bodu je podstatné, k čemu byl žalovaný podle právního názoru soudu vysloveného v rozsudku městského soudu čj. 10 Ca 269/2009 – 93 ze dne 29. 6. 2011 (navazujícího na závěry z rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 43/2011 - 77 ze dne 12. 5. 2011) zavázán. Z uvedených rozsudků zejména vyplynulo, že je třeba doplnit skutková zjištění a právní úvahy o tom, zda lze pramen Bukov považovat za důlní prostor a dále, zda nedošlo ke spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami. Na základě tohoto zjištění měl být učiněn závěr, zda se v daném případě jedná o důlní vodu ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 horního zákona. Důkladné posouzení této otázky je přitom zásadní pro závěr, zda se na odběr vody z pramene Bukov uplatní výluka z poplatkové povinnosti upravené v přechodném ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona. Učiní-li správní orgán závěr, že jde o důlní vodu, ve smyslu horního zákona, pak nelze s ohledem na § 127 odst. 7 vodního zákona odběrateli vyměřit, resp. bude poplatek za odběr podzemní vody nulový. Městský soud v rozsudku čj. 10 Ca 269/2009 – 93 ze dne 29. 6. 2011 plně převzal argumentaci Nejvyššího správního soudu a klíčovou část jeho rozhodnutí v rozsudku citoval. V odůvodnění rozsudku bylo výslovně uvedeno, že „povaha odebíraných vod, tedy že se musí jednat o vody důlní, je jedinou podmínkou pro povolení odběru a zároveň pro osvobození od poplatkové povinnosti za odběr vody“. I tento závěr z odůvodnění uvedeného rozsudku je závazným právním názorem ve smyslu ustanovení § 78 odst. 5 soudního řádu správního a je spjat s požadavkem, aby bylo bez pochybností objasněno, zda se jedná o důlní vodu.

Jakkoli žalovaný dostal své povinnosti opatřit další podklady ke zjištění, jaký je rozhodný charakter vody, neboť mezi podklady pro rozhodnutí nově zahrnul i protokol Obvodního báňského úřadu v Mostě ze dne 29. 2. 2012, sám z něj neučinil jednoznačný závěr o charakteru odebírané vody, jak byl rozsudkem městského soudu instruován. Teprve a pouze na základě tohoto zjištění měl rozhodnout o poplatkové povinnosti za odběr vody ze zdroje Bukov, což však žalovaný neučinil. Vázanost správního orgánu právním názorem soudu v konkrétní věci přitom není absolutní. Odchýlit se od něj může správní orgán například tehdy, vyplynula-li nová, odlišná zjištění z doplněného dokazování nebo nových podkladů pro rozhodnutí. V takovém případě by však odchýlení musel správní orgán řádně označit a odůvodnit (k tomu blíže srov. např. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní, on-line komentář, 1. vydání Praha, C. H. Beck 2014, ustanovení § 78) V posuzované věci se však s charakterem vody vyplývajícím z porízeného protokolu Obvodního báňského úřadu nijak blíže nevypořádal a vlastní závěr o poplatkové povinnosti stanovené podle charakteru odebírané vody - odchýlný od soudem předvídaného - rovněž nezodůvodnil.“

S ohledem na výše uvedený závazný právní názor Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2015, v němž byla vyjádřena nutnost posouzení charakteru odebírané vody, soud dospěl k závěru, že i když žalovaný zopakoval na str. 4, že „Obvodní báňský úřad protokolem ze

dne 29. 2. 2012 sdělil, že ověřil a prostudoval dokumentaci k výše uvedeným štolám a uvedl, že všechny uvedené štolky byly v roce 2004 provozovány a byl z nich prováděn odběr důlních vod pro zásobování obyvatelstva. Všechny uvedené objekty jsou důlní díla a všechny podzemní, povrchové a srážkové vody, které vnikly do důlních děl, jsou důlními vodami.“, přesto se již následně závazným právním závěrem vysloveným ve výše uvedeném rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2015 neřídil. Ze správního spisu přitom nevyplývá, že by žalovaný od posledního rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 1. 7. 2015 provedl nějaké nové dokazování ve věci, popř. by došlo ke změně skutkového či právního stavu, které by odůvodnilo změnu právního hodnocení žalovaného, jak bylo soudem žalovanému předestřeno v závěru rozsudku ze dne 1. 7. 2015.

Žalobce v žalobě namítá, že žalovaný se i v tomto případě odchýlil od závazného právního názoru soudu a nadále shledal poplatkovou povinnost a vyměřil zálohu.

Žalovaný ve srovnání se svými předchozími rozhodnutími doplnil podpůrně argumentaci, že je to žalobce, kdo mohl, avšak neuplatnil pochybnosti vůči charakteru odebíraných vod u vodoprávního úřadu. S takovou argumentací žalovaného se soud nemohl ztotožnit. V předchozích rozhodnutích žalovanému soudy opakovaně podaly dostatečně podrobný výklad, resp. postup, kterým byl povinen se řídit, což dosud neučinil. Soudy (lze poukázat zejména na rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 10 Ca 269/2009 – 93, navazující na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 43/2011 – 77) žalovaného zavázaly, aby opatřil takové podklady, z nichž bude možné usuzovat na skutečný (materiální) *charakter odebírané vody*, bez ohledu na povahu povolení, na základě kterého byla před účinností vodního zákona čerpána. Rozhodnutí o povolení odběru vody podle § 8 starého vodního zákona či § 8 vodního zákona mohlo být jedním z podkladů rozhodnutí. Ministerstvo mělo dále provést důkazy za účelem zjištění, zda lokalita Bukov, je důlním prostorem, tedy zda se jednalo o čerpání důlních vod. Součástí takového úsudku mělo být v závislosti na obsahu zjištěných skutečností o konkrétním geologickém charakteru, místních hydrologických poměrech a technickém stavu případných důlních prostor i to, zda u těchto vod nedošlo k jejich spojení s jinými stálými povrchovými nebo podzemními vodami (§ 40 odst. 1 horního zákona). Na základě takto provedeného úsudku měl žalovaný zhodnotit, zda se na odběr vody ze zdroje Bukov uplatní výlučka z poplatkové povinnosti ve smyslu přechodného ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona.

Lze znovu připomenout, že zjišťování charakteru vody by bylo bez významu, pokud by aplikace osvobození od poplatku na této otázce vůbec nezávisela. Pokud plyne ze závěrů předchozího rozsudku Městského soudu v Praze (č. j. 10 Ca 269/2009-93), že jedinou podmínkou pro osvobození od poplatku za odběr vody podle ustanovení § 127 odst. 7 vodního zákona je povaha důlní vody, není zásadně namístě, aby správní orgán zkoumal další podmínky, pro které by bylo lze osvobození od poplatkové povinnosti vyloučit. Otázka, zda je voda z předmětného zdroje využívána pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, tedy nebyla podle závazného právního názoru relevantní. Městský soud v Praze konstatoval, že žalovaný se takovou otázkou přesto zabýval, přičemž z rozhodnutí žalovaného není jednoznačné, jaký vliv má mít tato skutečnost na jeho závěr, že odběr vody z předmětného zdroje je standardně zpoplatněn ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 vodního zákona. Pokud pak žalovaný v závěru žalobou napadeného rozhodnutí vzal dříve vydaná povolení k odběru podzemní vody za důvod pro aplikaci ustanovení § 88 odst. 1 vodního zákona, popřel tím předchozí závěry uvedené v rozsudcích Městského soudu v Praze i Nejvyššího správního soudu, podle nichž rozhodnutí o povolení odběru podzemních vod samo o sobě neurčuje charakter odebírané vody a nelze proto jen na jeho základě usoudit na použití posledně uvedeného ustanovení. Jak již bylo Městským soudem v Praze ve shora citovaném rozsudku uvedeno, „*v případě, že by*

se ve zdroji Bukov nacházely důlní vody, pak by odebrané množství podzemních vod, které nejsou vodami důlními, a podléhají tedy poplatkové povinnosti, bylo nulové.“ Jedná-li se tedy jen o důlní vodu ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 horního zákona, tedy důlní vodu ve smyslu materiálním, pak je třeba mít množství odebrané podzemní vody za nulové. I když zdejší soud v předchozím rozsudku konstatoval, že sice žalovaný dostal své dílčí povinnosti opatřit další podklady ke zjištění, jaký je rozhodný charakter vody, když mezi podklady pro rozhodnutí zahrnul i protokol OBÚ v Mostě ze dne 29. 2. 2012, neučinil však z tohoto protokolu žádný relevantní závěr o charakteru odebírané vody, jak byl rozsudky tohoto soudu podrobně instruován.

Pokud žalovaný ani nyní nedostal povinnosti, kterou ho zavázal soud v předchozích rozhodnutích, opětovně porušil ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.

Vedle toho, že žalovaný se vyhýbá povinnosti respektovat závazný právní názor soudu, jeho nová argumentace, týkající se § 3 odst. 3 vodního zákona, není na místě. I kdyby žalobce požádal vodoprávní úřad o vydání rozhodnutí v pochybnostech dle § 3 odst. 3 vodního zákona, nanejvýše by mohlo být na základě tohoto ustanovení závazně deklarováno, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody. Jak vyplývá z výše citovaných rozsudků, řešení takovéto otázky však pro posuzovanou věc nemá vůbec žádnou relevanci, neboť rozhodnou skutečností je, zda se jedná o vodu důlní. Vodoprávní úřad ve smyslu § 3 odst. 3 vodního zákona ovšem nemůže rozhodovat o tom, zda se jedná či nejedná o vodu důlní. Takovou pravomoc mu zákon nesvěřuje. Tuto otázku jako otázku předběžnou musí posoudit ve smyslu shora citované judikatury žalovaný (popř. tak měl učinit již správní orgán prvního stupně).

I nadále skutková zjištění a právní úvahy týkající se charakteru vod, zda se jedná o důlní, v napadeném rozhodnutí absentují, včetně zjištěných skutečností o konkrétním geologickém charakteru, místních hydrologických poměrech a technickém stavu případných důlních prostor, též zda u nich nedošlo ke spojení s jinými stálými povrchovými či podzemními vodami a zda pozbyly či nepozbyly ve smyslu § 40 odst. 1 horního zákona, charakter důlních vod.

V odůvodnění rozhodnutí by se žalovaný měl zaměřit na ty podstatné skutečnosti, které se vztahují výlučně k namítanému rozhodnutí, zejména k otázce zjišťování charakteru vod ze zdroje Bukov a s ní související poplatkové povinnosti žalobce. V novém rozhodnutí se proto musí vypořádat se skutečnostmi zjištěnými OBÚ při šetření ze dne 29. 2. 2012 tak, aby konečně dostal povinností, k nimž byl právním názorem soudu již opakovaně zavázán. Pokud vyjdou najevo nové skutečnosti, popř. nové podklady pro vydání rozhodnutí, musí se s nimi řádně ve svém rozhodnutí vypořádat.

Na základě výše uvedených skutečností primární námitku žalobce, že se žalovaný odchýlil od závazného právního názoru soudu a porušil tím ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s., soud shledal důvodnou. Vzhledem k tomu, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený předchozími rozsudky zdejšího soudu i rozsudkem Nejvyššího správního soudu, dospěl soud k závěru, že se žalovaný dopustil vady řízení spočívající ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. v podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Soud proto žalobou napadené rozhodnutí na základě právě citovaného zákonného ustanovení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Ze soudního spisu nevyplynuly žádné další žalobcem důvodně vynaložené náklady. Soud proto ve věci nákladů řízení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. února 2017

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Hrůzová, DiS.